

DE DESKUNDIGE

Groei zzp'ers redt werkgelegenheid, inkomens vaak riskant laag

Inschrijven bij de Kamer van Koophandel, een laptop aanschaffen, dan nog even een website laten bouwen en hup aan de slag. Zzp'er worden is zo simpel als het maar kan, diploma's of kwalificaties doen er niet toe.

De economische stagnatie, de flexibilisering van arbeidsrelaties en het klimaat waarin een bedrijfje beginnen doodeenvoudig is, hebben voor een spectaculaire groei gezorgd van het aantal zzp'ers. In de vijf jaar voor 2015 nam in de drie noordelijke provincies het aantal zzp'ers toe met bijna 21.000 tot 71.000, blijkt uit het landelijke werkgelegenheidsregister LISA. In heel Nederland zijn nu zo'n 800.000 actief en van alle bedrijven is nu meer dan de helft een zzp-onderneming. Alle zzp'ers bij elkaar zijn goed voor zo'n 10 procent van de banen in de regio.

De éénpitters zijn daarmee voor het opvangen van het banenverlies door de economische crisis enorm belangrijk geweest. Want het aantal banen dat van 2009 tot 2014 in het Noorden verdween lag net iets boven de 22.000.

„Verbluffend”, noemt onderzoeker Bas Doets van het Groningse onderzoeksbureau E&E advies de groeicijfers. „De ontwikkeling van de werkgelegenheid zou bijzonder negatief zijn geweest wanneer velen niet als zzp'er aan de slag waren gegaan, maar een uitkering hadden aangevraagd.” Al die nieuwe mini-bedrijven zijn samen goed voor vrijwel de gehele groei (+22.300) van de bedrijvigheid. Er kwamen per saldo dus slechts 500 niet-zzp-bedrijven bij.

Maar de populariteit van het zzp-schap doet meer met de economie.

Lege kantoren doordat veel zzp'ers thuis werken en het zou ook negatief kunnen uitpakken voor de innovatiekracht van bedrijven. Zzp'ers zijn namelijk vooral gericht op het ophouden van de eigen broek.

Dat laatste geldt zeker voor de onderkant van de zzp-markt. Bovenin zit een klein clubje grootverdieners, vaak in de categorie consultant of interimbestuurder. „Mensen van naam en faam die bijna kunnen vragen wat ze willen”, aldus Doets. Maar voor een grote groep geldt dat allerm minst en lijkt het zzp-bestaan meer op verkapte werkloosheid. Doets: „Wanneer je ergens boventalig bent geworden, dan bestaat je werk dus niet meer. Uitstroom richting zzp-schap mag dan de werkgelegenheid stabiel hebben gehouden, het heeft ook de concurrentie verhevigd.”

Bas Doets. FOTO CORNE SPARIDAENS

„Het gros van de zzp'ers is inwisselbaar”, zegt Doets. „Ze kunnen alleen op de prijs concurreren, waar-

door mensen zich voor 15 euro per uur verhuren. Dat verziekt de arbeidsmarkt. Spotgoedkope zzp'ers concurreren elkaar kapot, maar concurreren zo ook vaste krachten weg.”

Wat zzp'ers verdienen heeft het CBS uitgezocht. Gemiddeld is dat bijna 33.000 euro. De inkomensverschillen zijn groot. De helft verdient minder dan 25.500 euro. Ook de doorsnee zzp'er is in kaart gebracht: het is een man van 45 jaar of ouder en hoogopgeleid.

De meeste zzp'ers zijn te vinden in de bouw. Zeven van de tien bouwvakkers zijn zzp'ers. Ook in de zakelijke dienstverlening is zzp-schap populair. De zorg kent naast veel 'officiële' zzp'ers een groot aandeel werknemers met nul-urencontracten of kleine contracten. Zij zijn eigenlijk ook gewoon zzp'ers.